

Aika: 21.3.2018 klo 11.00 - 13.00

Paikka: Sisäministeriö, Kirkkokatu 12, Helsinki, kh. Ritari

Paikalla: Riitta Rönn, YM, pj.
Juha Tuovinen, SM
Ville Hinkkanen, OM
Tommi Hartman, Tulli
Silja Hallenberg, Rajavartiolaitos 12.30 asti
Tommi Hietanen, Helsingin syyttäjävirasto (Nummelan sijasta)
Pauli Rajala, VARELY
Kari Koppanen, POLAMK
Arto Hankilanoja, POHA,
Carita Forsberg-Heikkilä, KL
Krista Peltonen, SM (harjoittelija)

Tia Laine-Ylijoki-Laakso, YM, sihteeri

Poissa: Janne Järvinen, KRP

1. Kokouksen avaus

Kokous avattiin ja todettiin osallistujat.

2. Asialistan hyväksyminen työjärjestykseksi

Ennakkoon lähetetty asialista hyväksyttiin.

3. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Muistio 3/17 kokouksesta 16.11.2017 hyväksyttiin.

4. Toimenpideohjelma 2017 -2018, tilannekatsaus

Käytiin keskustelua vielä toteuttamatta olevista toimenpideohjelman selvityksistä.

Toimenpide 2: Selkiytetään valtion ja kuntien valvontaviranomaisten työnjakoa

Päätettiin, että seurataan erityisesti maakuntauudistusta toimenpide mielessä ja vaikutetaan siihen, ettei viranomaisyhteistyö ainakaan vaikeudu. Toteutuksen perspektiivi vuodessa 2020. Tuodaan seurannan ja mahdollisen vaikuttamisen väliaikatietoja ryhmälle.

Toimenpide 8: Kartoitetaan olemassa olevien tietokantojen kokonaisuus ja varmistetaan, että viranomaisten välillä ei ole tarpeellisen tiedonvaihdon esteitä. Hyödynnetään tietokantoja tehokkaan ympäristörikostorjunnan varmistamiseksi

Todettiin, ettei käynnissä ole tätä sivuavia hankkeita. YM selvittää, onko MAKU yhteydessä kartoitettu tietokantoja. Jos aiempaa selvitystä löytyy, pyritään tutkimaan niiden tietosisällöt ja tiedon saatavuus. Jälkimmäiseen osioon osallistuvat ryhmässä mukana olevat organisaatiot. Palataan asiaan syyskuun kokouksessa. Jos aiempia kartoituksia ei löydy, toimenpiteen toteuttaminen vaatisi selvityshankkeen perustamista.

Toimenpide 9: Selvitetään ympäristörikoksilla saatujen taloudellisten hyötyjen määrää ja sitä, voisiko ympäristörikostorjunnalla yhteiskunnalta säästyneitä varoja palauttaa torjuntatyöhön

Päätettiin selvittää mahdollisuudet hakea VNTEAS-rahoitusta n. 100 000 – 200 000 euron selvitykselle. YM selvittää 2019 rahoitukseen liittyvät hakemisen yksityiskohdat ja laatii alustavaa pohjaa hanke-esityksestä. OM jatkaa hanke-esityksen kehittelyä ja ryhmää konsultoidaan valmisteluvaiheessa.

Toimenpide 12: Selvitetään valvontaviranomaisen asianomistaja-asema eri ympäristörikoksissa
YM selvittää asiaa vielä luontoympäristöosaston kanssa. Toteutus olisi mahdollisesti seuraavan vaalikauden asia. Vaatisi todennäköisesti pienen esiselvityksen.

Toimenpide 14: Lisätään yleistä tietoisuutta ympäristölainsäädännön velvoitteista ja korostetaan ympäristörikosilmoitusten tärkeyttä

Todettiin, että toteutus kannattaa ajatella pikemminkin pienemmän mittaluokan tiedottamisena kuin valtakunnallisilla kampanjoilla ja esillä olo voi tapahtua eri foorumeilla ja eri teemoilla. SM yrittää saada autokorjaamoja koskevaa valvontakampanjaa esiin tilannekuvatoiminnon kautta. KL selvittää, voisiko K-U ympäristökeskuksesta löytyä jutun kirjoittajaa. YM selvittää jätelaitosyhdistyksen kiinnostusta ympäristörikosaiheiseen juttuun, jota voisi julkaista alueellisissa jäsenlehdissä.

Toimenpide 15: Selvitetään, onko tarpeen seurata kansainvälisen ympäristörikollisuuden kehitystä tarkemmin

Todettiin, ettei erilliselle selvitykselle ole tarvetta. Seuraavissa kokouksissa voisi olla ajankohtaisista kv-toiminnoista lyhyitä katsauksia, esim. seuraavaan Suomen ja Ruotsin uudesta roolista Europolin EMPACT Environmental Crime -hankkeessa.

5. Alueryhmien ympäristörikostorjunnan toimivuus ja tehokkuus

Tuovinen esitteli tilastokatsauksen aiheesta. Kansallisessa tilastojen käytössä on haasteita, kuten hakutoiminnot. Pohdittiin toisiko Vitja tai maakuntauudistus parannusta. Hinkkanen kannatti myös tilastojen yhtenäistämistä. Esimerkiksi poliisin tutkimien ympäristörikosten muutoksesta on erisuuntaista tulkintaa tehtävissä eri tilastojen välillä. Puheenjohtaja toivoi tilannekuvan yhtenäistävän tilastoista tehtäviä johtopäätöksiä. Koppinen nosti esiin VAK-kuljetusten rikkomusten vähäisyyden tilastoista. Muutos saattaa johtua liikennevalvonnan vähentymisestä. Tuovinen muistutti lopuksi EU:n suunnasta tulevan painetta tilastojen parantamiseen.

Muissa alueryhmiin liittyvissä asioissa muistutettiin poliisin ja Syken yhteistyössä laatiman näytteenottoa koskevan käsikirjan valmistumisesta. Hankilanoja kertoi myös tavoitteesta saada tämänvuotinen ympäristörikosten seurantaraportti valmiiksi huhtikuun loppuun mennessä. Puheenjohtaja huomioi, että seurantaraportin tulosten julkistaminen on myös osa toimenpiteissä mainitun tiedottamisen tehostamista. Hankilanoja kertoi vielä, että toiminta alueryhmissä näyttäisi vakiintuneen myös operatiiviselta osin ja jatkossa ryhmät raportoivat poliisille neljännesvuosittain. Päätettiin ottaa alueryhmien kuulumiset esityslistalle puolivuositte.

6. Muut ajankohtaiset asiat

Laine-Ylijoki-Laakso esitteli koosteen lausunnoille tulleen GENVAL-raportin suosituksista ja huomioista. Kokouksessa esillä ollut kooste toimitetaan ryhmälle sähköpostitse kokouksen jälkeen. Raportti on esillä 21.6 EU:n neuvoston LEWP:n ja COPEN:n yhteiskokouksessa. Seuraavaan kokoukseen pyydetään esittely kokouksesta ja siellä esillä olleista asioista. Selvitetään myös, miten 18 kk seuranta tehdään.

Koulutusohjelmasta todettiin, että seuraava kurssi (22.-23.5) on muutamaa luennoitsijaa lukuun ottamatta varmistettu.

7. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään 5.9 ympäristöministeriössä.

8. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 13.